

PATRIA SUB SEMNUL LUI MAI

TRIPTIC DE ARMINDENI

Desen de Ilie Florin

1 MAI 1890. Celebrăm în această primăvară 95 de ani de când a fost sărbătorită, pentru prima oară în România, Ziua de 1 Mai. Extrem de interesant mi se pare faptul că iniția zi a lunii lui Florar a fost pentru noi, românii, cu sute de ani înaintea acestei manifestări, o zi eminentă populară. Nu știu cum o fi fost la alte popoare, dar la noi, prin tradiția instăpinită de atâtea generații, Armindeni a constituit dintotdeauna un prilej fericit de serbări cimpenești, de însușiri ale breslelor, de bucurii și daruri pe care și le făceau tradiții. Astfel încât atunci când, în lumina celor hotărâte la Congresul de constituire a Internaționalei a II-a, în România au fost organizate pentru iniția dată demonstrații consacrate zilei de 1 Mai, terenul era prielnic, mentalitatea populară avea rădăcini adânci iar conștiința multărilor pășea pe o nouă treaptă a evoluției sale. La demonstrația desfășurată în București acele au luat parte peste 5000 de oameni ai muncii, arborând drapelul roșii și tricolor, devizele lor fiind: „8 ore de muncă”, „Vrem vot universal”, „Drepturi pentru femei” etc. N-ar fi lipsit de interes să amintesc că, în linii mari, aceleși idealuri au fost formulate chiar în urmă cu 150 de ani, de către Theodor Diamant, care într-o seamă de articole și scrisori lămuritoare în privința Falansterului său milita pentru ele. Astfel, prin aceste tradiții, dar și prin altele, cererile muncitorilor române aveau legitimitate și consistență. La 1 Mai 1890 s-a demonstrat nu numai în Capitală, ci și în numeroase alte orașe ale țării, o mențiune specială cuvenindu-se manifestărilor din Ardealul subjugat — Timișoara, Reșița, Oradea, Oravița, Arad, Cluj, Dognecea, Brașov —, în zone cu puternice și vechi nucleu muncitoresc, unde revendicările au fost atât de ordin social, cât și național. Cu puține zile înaintea serbării propriu-zise, Constantin Mille semna (cu inițiale), în „Munca” din 22 aprilie poema intitulată „1 Mai”, din care fie-mi îngăduiți să desprind câteva versuri emoționante prin simplitatea lor, veritabile documente ale stării de spirit de atunci: „E sărbătoarea muncii / Pe care-o prăz-

nuesc / De-o vaimă muncitencă / Pe globul pământesc / E sărbătoarea Muncii / Și-o Muncă strânsic grai / Desi pe sauzare / Inițiu de Mai!” Era epoca înălțării clasei „Steagul roșu”, care avea să efectueze generații întregi de muncitori în lupta lor pentru a vălăgămintă, era epoca poezilor scriși dar oști de curte și prietărilor ale unor Traian Demetrescu, Ion Păun-Panciu, Pomai Masala, C. Z. Buzdugan, D. Th. Neculce, sau a celor poezilor scriși și înregistrate care aveau să apară în 1929, la sărbătoarea primului congres al clasei muncitoare. Peșea căutarea asociațiilor și pentru a mai bună fiare pe mijloace tehnice și politice românești, cred că este un să reproducă o listă de nume pe care am întâlnit-o în demul în „Calendarul pentru țara noastră”, din anul 1924: „Are loc în București serbarea muncitorilor și socialistilor cu ocazia zilei de 1 Mai. O procesiune de peste 3000 muncitori, și majoritate socialisti, și câșpe străini, pleacă la 10 ore dimineața din grădina Cismigiu cu steaguri roșii și devize socialiste, traversează bulevardul Universității și merg pe străde laterale la grădina Puiu cu apă rece, neșupărat de poștie, arde petrec pe lângă seara, D-mii Ghera, V. G. Morun, C. Mille, Anton Bocalbasa sau parte la procesiune și la petrecere, la restul Europei se petrece asemenea în liniste serbarea muncitorilor”. Idealismul cristalin al primilor socialisti, formecul reuniunilor cimpenești și înfăcărarea cuvintelor, cămășile scrabote de sărbătoare și sentimentul reaosului duminical după galere, sirenele fabricilor care chemau nu numai la o muncă aspră sau la revoltă, ci și la prinzurile comune ale marii familii proletare — toate acestea s-au topit ca fumul de aloeș, dar a rămas piată eroică a demnității înaintașilor, care au predat ștafeta cu fruntea sus.

1 MAI 1939. În cuprinsul acestui arc de timp, în jumătatea de veac ce trecuse au avut loc două evenimente epocale: Unirea cea Mare și Vesnică a tuturor românilor la 1 Decembrie 1918 prin hotărârea energică a poporului, precum și fărâșirea, la 8 mai 1921, a Partidului Comunist Român. Dar cit de departe sîntem acum de izvoare, de bucuriile primordiale ale muncii, de seninul cucerit al sfîrșitului de secol XIX! Aidoma „Pastoralei” beethoveniene, după scena Serbării rurale și cea a Piriului se apropie, amănătinții, norii furtunii... Pe cerul din ce în ce mai întunecat al patriei și al lumii întregi, ziua de 1 Mai a adus o infuzie proaspătă de lumină și curaj, de speranță și încredere în triumful umanității. Cu mai bine de jumătate de an înainte, așa-numitul „Acord de la München” marșese începutul dezmembrării Cehoslovaciei, adică iniția sfîșiere a Tratatului de pace de la Versailles, prin urmare primul pas cu adevărat grav către un nou război. Acum se săpau în tăină tranșeele și se ridicau fortificații, acum se presărau baraje minate în apele mării iar industriile naționale se pregăteau de front, acum proletariatul era silît să muncească nu pentru viață, ci pentru moarte. Un amănunt, aparent minor, dar sugestiv: **Teatrul de muncă și lumină** înființat de Victor Ion Popa la București avea să-și schimbe numele, după numai două săptămâni, în **Teatrul de luptă și lumină**, ceea ce nu semnifica doar o simplă modificare de titlatură, ci o mentalitate, o deplasare conștientă de accent, în condițiile politice nou create. La 29 decembrie 1938, cu o luciditate pe care nu mă sfîesc să o numesc mai degrabă profetică decît cerebrală, marele savant **Nicolae Iorga** trăgea un semnal de alarmă în revista sa „Neamul românesc”: „Umanitatea n-a trăit, nici chiar în momentul năvălirilor barbare, care se făceau încet și care nu amenințau cu o catastrofă generală civilizația care izbutise să se dezvolte,

Aspect de la manifestația de 1 mai 1939

un astfel de amestec al tuturor națiunilor, a astfel de incalcare a tuturor abilităților, a astfel de stridență a tuturor urletelor de minie, cum a fost în cursul acestui nenorocit an 1938. Tratatete, bune, rele, care se răzimu, totuși, pe o cercetare a condițiilor naționale și a drepturilor deosebitelor popoare, au fost călțate în picioare, schimbări s-au produs, nu prin acele negociații dintre diplomați care cruță toate susceptibilitățile și pregătesc toate legăturile viitorului, ci prin bătăi de picior și cu pumnul pe masă. Națiuni au fost prăvălite, de la culmea la care se credeau ajunse definitiv, într-o situație de umilință și nesiguranță, pe care, deși se fac o accepta, numai Dumnezeu știe ce se găsește în fundul sufletelor rănite. (...) În afară, însă, de toate aceste realizări brutale, de aceste amenințări, care ar putea duce la culundarea întregii umanități într-un haos fără leșire, ceea ce este încă mai dureros pentru fiecare suflet omeneș este pierderea încrederii în factorul moral.” Fantastică viziune, care avea să se împlinească aproape în totalitate, însuși profetul căzind pradă intoleranței criminale a protagoniștilor ei! Și, gândiți-vă, în decembrie 1938 situația internațională era încă bună față de ceea ce avea să se întâmple! Pe atunci nu se produsese actele de forță care ne-au sfîrșecat granițele, nu aveam nici trupe străine în țară. Europa era încă departe de război. Dar intuiția politică a profesorului a funcționat ireproșabil, ceea ce conferă calității cu atât mai viabile întregii sale opere de istoric, care nu era un edificiu glacial al unui spirit enciclopedic, ci rod al unei conștiințe profunde, pătrunzătoare, ce putea descifra în chip miraculos

traectoria evenimentelor planetare. Firește, savantul n-a fost singurul om din România care a dat alarma, el era exponențial pentru întregul popor român, al cărui geniu colectiv l-a intruchinat cu strălucire. Expresia supremă a convingerii generale că omeneșea se îndreaptă către dezastru și că se impun măsuri grabnice pentru a se spune un „Nu!” hotărî războiului, a fost **Marea demonstrație a muncitorilor bucureșteni din 1 Mai 1939**. Pe măsură ce ne îndepărțăm în timp de această zi, de la an la an, de la deceniu la deceniu, importanța ei capătă dimensiuni noi, ea profilându-se ca o piatră de hotar, putînd figura cu cinstă alături de cele mai de seamă momente ale istoriei naționale. Iată că ceea ce nu înțeleseseră un Daladier, un Chamberlain și alți lideri politici europeni, care suportă astăzi pe bună dreptate oprobiul istoriei pentru pasivitatea condamnabilă cu care au asistat la ascensiunea Germaniei naziste, sprijinind-o chiar în unele tentative ale sale, ceea ce nu pricepuseră unele conștințe ale continentului și spiritul ilustre — a realizat însă, cu mintea și cugetul său de om simplu, muncitorul român. După cum se știe, în urma intrării de la sala „Tomis”, pe străzile Capitalei noastre a avut loc o uriașă manifestație desfășurată sub lozincile: „Jos fascismul!”, „Jos agresorul hitlerist!”, „Vrem România liberă și independentă!”. Inițiată și organizată de **Partidul Comunist Român**, această electrizantă luare de poziție a fost unul dintre cele mai de seamă avertismente lansate la ora aceea, pe întreaga Planetă, împotriva fascismului, a pericolului unui nou război. Este meritul istoric al partidului nos-

tru, al eroiceii noastre clase muncitoare, de a fi văzut lîmpede prin întinerul din ce în ce mai apăsător al epocii, scriind una dintre cele mai glorioase pagini din întreaga istorie mondială a rezistenței antifasciste.

În primele rînduri ale demonstrațiilor se aflau tinerii revoluționari **Nicolae Ceaușescu și Elena Petrescu-Ceaușescu**. Astfel, cel care avea să conducă destinul României și-a înscris în biografia de luptător un capitol de un dramatism extraordinar, experiență căpătîată pe acea încălțată redută a veacului fiind una fundamentală. Avea, pe atunci, numai 21 de ani. Vîrstă care, pentru tînărul luptător comunist a însemnat pragul maturității plene, al sarcinilor tot mai dificile încredințate de partid, al răspunderilor timpurii în fața multimilor. Nu întâmplător, într-una dintre primele cuvîntări pe care le-a roștit după Congresul al IX-lea al Partidului, secretarul general se referă pe larg și în cea mai deplină cunoștință de cauză, la acel moment crucial din istoria țării: „Creșterea avîntului mișcării antifasciste din România se oglîndește în valul acțiunilor de luptă care au loc în această perioadă, în marile demonstrații antifasciste organizate la 1 Mai 1939 sub semnul împotrivirii poporului nostru Germaniei fasciste, pentru libertăți democratice, pentru apărarea independenței țării. În București, peste douăzeci de mii de cetățeni au manifestat în stradă împotriva Germaniei hitleriste și, ca un simbol al hotărîrii de luptă pentru apărarea patriei, au depus coroane de flori la mormintul Eroului necunoscut. Manifestări asemănătoare au avut loc la Cluj și Iași.” (Nicolae Ceaușescu, **Expunere la adunarea festivă organizată cu prilejul aniversării a 45 de ani de la crearea Partidului Comunist Român, 7 mai 1966**). Dealtfel, combativitatea manifestațiilor române, ca și caracterul întregului val de proteste românești față de imperialismul de mare putere și primejdia războiului, au fost elogiate și la **Conferința mondială pentru apărarea păcii și democrației ținută la Paris în 13-14 mai 1939**, în cadrul căreia demonstrațiile de la București erau apreciate ca „o dovadă că poporul român se raliacă la mișcarea antifascistă și că voința sa este de a lupta, în mod real, împotriva agresorului și fascismului.”

1 MAI 1985. În tripticul nostru, această dată se impune cu necesitate. Ea nu este numai reperul unui timp cosmic și social, pragul ultim la care am ajuns pînă acum, ea reprezintă ceva mai mult, primind și dînd lumină, la rîndul său, altor evenimente. Sărbătorim acum ziua de 1 Mai în condițiile în care munca a devenit, prin grija partidului, a secretarului nostru general, legea și măsura supremă a civilizației socialiste românești. Am împlinit definitiv, pe temeiuri constituționale, ceea ce scria **Mihai Eminescu** în monumentală sa operă politică: „Nu există nici libertate, nici cultură, fără muncă și cine crede că prin profesarea unei șarii de frate a înlocuit munca, deci libertatea și cultura, acela se prenumără, fără s-o știe între paraziții societății omenești, între aceia care trăiesc pe pîmînt spre blestemul, ruina și demoralizarea poporului lor.” Altă remurire cit și oamenii s-au schimbat, iar ceea ce altădată avea conturul unui program de revendicări, astăzi e sărbătoarea în stare pură, elanul descătușării din opresiune, simțimîntul proaspăt și vital că sîntem stăpîni și pe munca și pe țara noastră. Am fost, de cînd ne știm, un neam de oameni muncitori, niciodată nu ne-am speriat de muncă și tot ce am făcut mi mi de iseamă poartă o pecete de sudoare, mai durabilă decît chinovarul și ceara tuturor pravilelor și actelor oficiale.

Iată de ce astăzi, cînd roadele muncii sînt în patrimoniul nației, îmboldul cu care sărbătorim Iniția de Mai copiată zvon de albina harnică și reflexe de rouă picurată de Măsa Tăcerii. Să ne gîndim, de acest Armindeni mai frumos parcă decît oricînd, la marile edificii ridicate cu inteligența și cu palmele noastre, de la un capăt la altul al țării, și vom vedea că Imnul muncii e fără sfîrșit iar legenda creațiunii poartă avea și o varianță românească.

Insemnătatea acestei zile este sporită, în acest 1985, de cîteva evenimente care, în dialectica vieții noastre istorice, sînt îngemănate și au contribuit din plin la soarta nouă a țării: **20 de ani de la istoricul Congres al IX-lea al Partidului**, precum și **40 de ani de la Ziua Victoriei și sfîrșitul celui de-al II-lea război mondial**. Le trăim și le celebrăm pe toate, sub semnul de Independență și Muncă al Epocii **Ceaușescu**, întîmpinînd Ziua de 1 Mai cu o revărsare de griu în brazdă, jubînd în, în sfîrșit, **„rîde iară primăvara, peste cîmpuri, peste plai...”**

Corneliu Vadim Tudor

Poeme de Mihai Beniuc

Da, noi sîntem...

Pe-acoperșii morisău nu mă ține
Ce cum vrea vîntul vine și o bate;
Din generații sint ce merg și vin
Ori vi și pleacă pe neaunțate.

Dar de milenii sînt în vatra țării,
Că talpa țării-s ei, nu din păcate
Și nu au lăcomia depărtării,
Iar aste locuri de moșten ni-s date.

De-aceea peste, codri, văi sau Șes
Ori cit ne-ar pune borne, graniți, stavili,
Cuvîntul pentru noi este-nțeleș
Și limba să ne-o schimbe nu sînt pravili.

Rătăcitori n-am fost umblînd cu cortul
La rept de bunuri, de cirez, de turme,
Și-aseamănător ni-i pretutîndeni portul
Și baștina ne-am tipărit-o-n urme.

Dar urmele se șterg, sunetul piere,
Ori cit ne-ar pune borne, graniți, stavili,
Latina n-o mai știm precum se cere,
Nici urma de-i de goți ori de alți hoji.

Norocul ni-i în cotul carpatin
Și apele ce-mbrățișează țara
Ce după umeri pe români îi țîn,
Cocorii să-i cunoască primăvara.

Da, noi sîntem, noi dacii și romanii
În aliaj ce nu se ruginește
Și-i tot mai lucitor cu cit trec anii
Și-ni-i oțel ca el ce se-ntărește!

Văi natale

Mă voi lăsa pe lut ca frunza toamna
Nici să-mi dădă Moneasa lîngă Ramna
Și fără a spune vîieți bun rîmas
Ni-o face mai departe nici un pas.

Ori nici nu merg în văile natale
Mai mult, pe unde cu picioare goale
Umbler pe unde-i drumul lui Traian;
Prin Rășchirata hoinărînd golan.

Nici drumul prin păduri n-am să-l apuc,
S-a-ajung pin' la finitina lui Izbu,
Cînd goală și afundă ca o groapă,
Umflîndu-se apoi grăbit de apă.

Păduri și păsări n-am să mi ascult
Nici să mai vîd, iubind așa de mult
Acele locuri de-amîntiri străbune
De care gîla scormonită spune.

Nici să revăd n-am vechile morminte
Ce-n litere grecești și-aduc aminte
Ce oameni pe la Sebiș au trăit
Și cit de mulți în lupte s-au stîrpit.

Dar trenu-ntră Arad și între Brad
Cu ascuțitu-i aspru fluierat
N-am să-l aud trecînd pe lîngă Criș
Cînd soarele coboară lîng pieziș.

În liniște din lunca solîțară
O să răsună cîlopul de secură.

Fără litanii

Nu eu l-am început și nici nu-l termen
Și nimeni nu și-a-nchiptuit ce sint din germe
Nici nu s-ar fi putut sili să fiu ce nu-s,
De pildă nasul să mi-l țîn pe sus,

Să fiu rălos că ce sămîntă etnic,
Să fac ceva de ce nu mă simt vrednic
Ori să privesc cu calm și singe rece
Cînd altul e pe punctul să se-nece
Ori rău să-mi pară că eu nu-s în frunte
Și că-ntră mușuroaie nu-s un munte.

Da, ne-ndoielnic cuget ce-am să fac
Și dacă lupt, e pentru cel sărac
Cu armele ce mi-s permise mie,
În primul rînd spre binele-i a scrie.
Și nu m-am plîns nici cînd am fost inchis
Ori alții-au vrut să fiu un compromis:

M-am apărut cu urmele răbdării
Și scutul nepătruns al așteptării.
Cu ce-am înfăptuit n-am să mă laud,
Și-așa dușmani am fără să-i caut.
Și capul de nu l-am izbit de zid
E c-am crezut de vreme în partid
Fără să șerpui ca țiparu-n lac,
Dar îndrăznînd să fac ce-am vrut să fac,
Și n-am cerut nici cînd cuiva răsplătă
În lunga mea viață niciodată.
Iar dacă mi se gată-odată anii,
Să fiu depus sub lut fără litanii.

Acasă, în reportaj

după zece minute de la plecarea din autoarea, la ieșirea din oraș, un muncitor tînăr cu pălăria trasă pe ochi îl întrebă pe vecinul lui de scaun: „Ce ziceai că se-face aici?” „Păi, îi răspunde acesta punîndu-și mina streșină la ochi că-l săpăra soarele strecur prin scheletetele de fier forjat, cită o termocentrală, asta o să neagră cu cărbunele din mina care s-a deschis la Huznicora...” „A-a, așa, se dumirește mustăciosul, păi îl muncă, totu-i calecul, mina colea, termocentrala colea...” Apoi, peste alte zece minute, vecinul mustăciosului, tot „proletar agrar” și el sau „tărîm proletarizat”, că nici după vîrbă, nici după port nu-ți poți da seama ce e, îi arată, în treacă, pe aceeași parte a șoselei un șantier mai întins și-l spune înainte de-a fi întrebă: „Iar aici un combinat chimic...” Și lășînd în urma autobuzului sat după sat, urcînd dealul Colibașilor, înaintînd spre nord, intrînd de-aș putea scrie despre satul meu. Și gîndul mă face mai pe urmă să mă simt vinovat — după ce că în cîncisprezece ani n-am revenit în sat deat de vreo trei-patru ori (părinții — mutîndu-se și ei la ora, devenind și ei... clasă muncitoare), mai apar acum și... în documentare. Apoi, a scrie despre satul natal mi se pare a fi la fel de stînginitor cu a scrie despre tine însuși. Hic teamă bu că vei fi subiectiv, sentimental, ba că locul tău de baștină reprezintă o lume plină de lucruri specifice care nu pot fi dezvăluite din considerente de... pudoare, dîmtr-un labu nedeclarat, sau, de ce n-as recunoaște, mă cam tem și că voi găsi un sat în paragină, un sat care nu va mai fi nevoie să apară pe hîrtie pentru a nu părea o copie după cătunele rușesti de la începutul secolului din povestirile lui Bunin. Intrînd decî în sat, încerc să-mi alunec gîndul de a scrie despre el. Într-o dată mă autococonvîng că am revenit pur și simplu pentru trei zile acasă. Că, în definitiv, îmi zie, ce s-a putut petrece nou în Șovăna — ultimul sat cooperativizat, cum mergi dinspre Drobeta — Turnu-Severin spre nord —, ce s-a putut mica în anii în care n-am fost aici?... Cînd cobor din autobuz mă întîmpină un aer răcoros — soarele a asfințit între timp, și-apoi aici e mai sus, e plin podiș, de-alcîm se vede Parîngul —, și prima senzație e aceea că totul e mai mic, totul e în miniatură: casele, drumul,

grădinițele, dealurile împădurite. Numai stîlpii de înaltă tensiune sînt uriași, neverosimili, absolut ne-lă-local lor — în copăcia mea nu era curent electric în sat, m-am alfabetizat numai la lumina soarelui și a lămpii de petrol.

Deși n-am cu mine magnetofon, deși nu-mi scot carnetul să-mi notez nimic, și nici nu prea pînă întrebări nîmănu, mărturisesc că peste tot mă simt ca în documentare, mărturisesc asta repet, cu vinovăție. Deși n-am nevoie să-mi notez în carnet că bunica e tot mai arcută, că bunica sade pe-un scaun ca pe ghimpi că-l doare tare un picior și-l zice bunicii e „Auzi babo, la adu tu o cană cu vin, și-l tu de care, de ala de care bea împăratu!” (asa zice de cînd îl știu, deși n-are decît o calitate de vin), n-am nevoie să-mi notez destăinuirile bunicii că fetele tot o boscorodesc să stea naiba acasă, să nu mai la mereu cite o țarla de porumbi la acord global, că au pensie amîndoi și nu le mor copiii de foame, „dar cum să stea, se justifică ea, o să mă odihnesc destul cînd o muri, nu mă simt eu bine să-i vîd pe alții venînd să muncească ac, la o palmă de casa mea”, ce să-mi notez au cînd acest conflict tîne de cîncisprezece ani? Dar mă simt totuși vinovat față de bunica, mă roade gîndul că eu imi imaginez totuși cîteva pagini dactilo cînd ea imi arată rezultatele muncii de-un an fără nici un gînd acun, ei fîșese, cum îi-ar arăta un prieten apartamentul nou sau un pictor atelierul. N-a fost un an rău, a cam fost secetă în primăvară, da' s-a dres pe urmă... Și cum vezi, noi sîntem aproape de apă, am avut și solar, o cărută de varză am scos din el... Nu-mi trezise carnet și pix pentru că bunica nu-mi înșiră cifre, ea doar imi arată grămada de cartofi, lăzile cu fasole („asta-i nemtească, îi dulce și fierbe repede... asta-i albă, anul asta am făcut mai puțină decît în alți ani...”), imi arată nucile înșirate într-un coj al podului și stîlpii de porumb în alt colț. Iar apoi, întorcînd noi în casă, după ce-am fost și-n pivniță să-mi arate cit vin a ieșit și după ce-am trecut să-mi arate și caprele, măgării și porcul, imi explică ea pe indelete, asa cum eu înțeleg, ce-i acela acord global la C.A.P., fără a se gîndi o clipă că așa putea și să iu.

Dumitru Augustin Doman

Continuare în pag. a 7-a

CENACLUL «DACIA FENIKS»

A XV-A INTILNIRE

Și lată că la „Dacia Feniks” au citit și poezii de la Deva, confirmându-se, ce ziceam într-un număr anterior, că am apropiat cenacul nostru, mai ales creatori din orașe lipsite de reviste și de edituri, dar și de fermeții spirituali. La Deva un necesar catalizator al vieții literare a devenit Valeriu Bărgău, cel ce a prezentat clișiva prieteni în cenacul nostru, spre a ne oferi multe versuri, dar și destulă dorință mai cu seamă poezilor Miron Țic și Dorina Brindusa. La rândul lor, Luiza Landt, Traian Dinorel Stănculescu, Constantin Dehelean și Ioan VasIU au plăcut, prin ceea ce scriu, multora din cei prezenți.

Cei care au vorbit despre poemele lui Miron Țic (Daniela Simionescu, Elena Creangă, Traian Chiricuță, Ștefan Bratoșin) au sesizat conotațiile simbolurilor mai frecvente, prin care izbândește o „circumscriere exactă” a sentimentelor. Poate de aceea, reușite evidente se află între poemele mai scurte, al căror farmec emană din această smulțire a aforisticului din cotidianul descojtit de banalitate. Despre poezia Dorinei Brindusa s-a vorbit cel mai mult și, uneori, cum știm, cantitatea anunță calitatea. Un sunet de violoncel vechi a auzit Tr. Chiricuță în modica confesiivă, trubadurescă (după Alma Rotaru), liberă, degajată (cum s-a exprimat Ion

Machidon). Singurul de-a dreptul oripilat de maniera poeziei („o confuzie de exprimare”) s-a arătat a fi Ion Marcel Fandarac, de unde și un schimb de replici spre edificare cu mai vechiul său „admirator”, Valeriu Bărgău.

Deși nu s-a vorbit mai puțin, despre ceilalți poezii s-au întrezărit concluzii mai alunecoase, mai neconturate. Constantin Dehelean, s-a spus, excellează printr-o anumite eleganță a discursului, neștiută de cizelării livești, dar nici lipsită de accente și pasaje de-a dreptul enunțative. Luiza Landt, dimpotrivă s-ar zice că fuge de tușarea prea viguroasă a ideii, că are o anumite propensie spre ireal, ceea ce ar fi cit se poate de bine dacă și scriitura ar fi la fel de rafinată. Pe Traian Dinorel Stănculescu îl rezerveste o anumite afectare exteroară (a versului, nu a clamării) o insuficiență „poetică” a motivelor filosofice care misună în versurile sale. Poeme nu lipsite de admiratori (reprezentați la cenacul nostru de Ștefan Dincă) a citit Ioan VasIU. Ioan VasIU este un autor destul de cunoscut cu reușite și în reportaj, dar croniclele sale rămânute au fost apreciate ca atare, deci mai puțin ca poezie.

Adevărată poezie a făcut Ion Gheorghe din câteva poeme (citate în lunga ședință de cenacul de cei șase poezii hunedoreni) ce riscu să fie sufocate de balast, prin „simpla” îndepărtare a non-poeticului - demonstrând astfel că mulți tineri poezii nu știu ce să selecteze și la ce să renunțe.

Ion Marin

gabriel cheroiu

Urma paserii

In calcarele fiecărei peșteri se află o urmă de văduh topit în apa veșnic curgătoare și răspîndit în abur ca un duh.

In semn de-aripă iese prin perete și duce-afară veste de Cuvînt asemeni unei temple-nourate cu flacăra rostirii luminind.

Așa trudește Patria prin noi în chip de intrupare pămîntească, căci ea e urma paserii pe cer și gura nu-i destulă s-o numească.

Patria

Clopoțe topite lunecă prin meri și în loc de poame crengilor se-aniină, glasul lor cuprinde ochiul de lumină cum prin munți auzul vechilor oieri.

Gra de seminte-n cornea străvezie, ele pururi leagă cerul de pămînt, cînd în țîntirimi se aud bătînd e un semn ce vine dinspre veșnicie.

Vine mari de arbori le stîrnesc din lut și-n bătaia clipei pleopa lor coboară peste tot cuprînsul, răsturnînd afară arborii din cuibul mălului căzut.

Pămîntul nemuritorilor

De dinainte Patriei sortit se află trupul care o cuvîntă, ca o finină răsrîngînd pe cer lumina lunii - pasere cîntîndă.

Curmații arbori nu s-au spulberat în vîntul amăgîrilor pe lume, ci s-au rostogolit din sîhăstirii punînd în cale locurilor nume.

mihai cuciuaran

Rădăcinile pădurii

mă urmăresc pe sub drumuri, păstrîv cenușiu pornit spre izvoarele zilei; ora răstoarnă în arbori sevele somnului; e tîrziu, poemul acesta nu vreau să fie sul de hirtie creponată din care să se taie fișii lungi pentru împodobirea sălilor de bal; e tîrziu, pe țărîm valurile au aruncat meduza orei

Vinjos

l-ai vedea cit de color, spătos cum rar se pomenește de porcă zile și nopți de-a rîndul saci cu ciment ar fi descărcat la rampa din marginea orașului omul nostru cumpănea unde-o să fie una, unde alta; casa o vedea ridicată deja, imprejmuită cu un gard de răchită,

Printr-insii-n volnicie s-au țesut păduri de rădăcini printre izvoare, așa se face că pe-acest pămînt nicînd, nimic și nimenea nu moare.

Nufăr veghetor

Patria văzută din pămînt e-un rădăciniș de vițe dese, nu poți rupe-o frunză de pe ram fără ca păduri să nu-i pese.

De sub pinza veșunii izvor, Patria e-o apă nesfîrșită, soarele iscîndu-se-n înalt în bătaia peștilor palpită.

De din nori văzută dedesubt, sub aripi albe de cocoare, Patria e-un nufăr veghetor între munții ridicați din Mare.

Sămînță trează

E Patria mai mult decît o țară prin duhul său menită-o dăinu, căci numai rugul dădător de și stîrnește umbra trupului afară

precum din roua cîmpului cosit de aripi albinelor, subțire, e-mpînsă-afară orice prîhnire și răul răsturnat și prîmenit.

Așa lumina curge mai departe din inimă în inimă, pe rînd, ca o sămînță trează sub pămînt, trezînd cu luntrea frunzei peste moarte.

Dropia

...Cum se așează stolul de seminte cu aripile sale foșnoare și fiecare pasere se scaldă pînă ce simte-un greier sub picioare,

cum se trezește pe așor țaranul de pliscuri verzi aridicat intruna, vîzînd cum scade țarina în urmă și se opleacă între dinșii luna.

cum nu se mai zărește el cînd suie prin praful depărtărilor de parcă s-ar mistui o dropie în ape gonită de lumina de pe arcă...

Iși scoate șapca, o lăsa între ierburi și lumina se aduna verzuie ca lăcustele amorțite de liniște. La clișiva pași mai încolo găsea o piatră de riu;

in jurul ei păstrăvi nu rămăneau să-și adune puterile; doar cîmpla curgea molcomă pînă-n marginea drumului județean, își croia cale pe dedesubt și trecea dincolo unde erau doar bulgări de pămînt

Ar fi venit desculț

teneșii să-i atirne de-a umărul, unul să-i vină albit cu cretă înspre spate ca un început de năvod, celălalt - înspre piept (apăsătoare decorație nelăsîndu-l în voie să respire); desculț ar fi venit, cu ierburi între degete, oprindu-se pentru a le - în ceasul al doisprezecelea - elibera însă ele să nu pornească spre adîncul cîmpiei speriate ca puil de prepeliță

beneficiar pe care muncitorii nu l-au cunoscut niciodată. Sirena puncta în același fel cuprînsul zilei pentru întreaga suflare a zonei. Doar că la pădure se pleca după primul apel. Cîteva decurvie adăugau într-un limbaj propriu semnale scurte sau prelungite, stringînd pînă departe în susul văii, puterea de muncă a întreprinderii. Lunea, îndeosebi, animația era nuanțată de coloritul plecării pentru o săptămîna, de nelipsitele rucace și topoare, tovarășii de drum pentru o lume mohorită, scoasă din apele ei doar de fluierete stridente ale frînarilor. O platformă deschisă și cîteva locuri pentru „privilegiații”, într-o clădire unu pe doi erau aglomerate la fiecare cursă. Un decor ce părea dat pentru totdeauna întreținea sentimentul că timpul stă pe loc și că nimic nu se schimbă. Fatalitatea a fost însă o pasăre rară și la fabrică și la pădure. Oricît

E. Dumitrescu: „Construcții”

marian zamfira

Priviți cum patria

Priviți cum Patria mea își alcătuiește cuvintele blinde printre ele nu mișună ape rugînlte pe treptele ei veghează tronafirii litera colinei virgula mării.

Patrie în fiecare dimineață lacrima mea te sărbătorește focul meu îți scrie virtutea uită și pier în lanus, Tristetea și fervoarea ca un arbore

niciodată sătul de bine de alintul și de zbuciumul tău.

Cînt

Patria nu-i lucrarea norilor ea știe să-și numere morții adevărații ea știe unde visează tronafirii ea știe că vîii îl numără treptele.

marcel ion fandarac

Privire

Patria nu trebuie confundată cu o muză gîndeam, pe cînd coboram din ecluză spre mare, în timp ce fecioare, umbrioare, surioare, se nășteau dintr-o ancoră, dintr-a amfără pe cîmpuri de sînge, de metaforă.

Tu începeai a plînge, și eu asemeni ca un mausoleu înconjurat de flori.

Patria nu trebuie confundată cu un mausoleu, cu o tristețe / cu mai multe vocale / cu mai mulți sori;

Atît ai plîns a jale hiperyoană, incit eram să spun:

Ochiul este patria unui plîns I

Luna

Pluteam cu barca pe un lac. Nenăscutul mă ilumina cu vrăbii și nufărul mă întreba savant cum de sint al nemuririi amant I I

Și-i zimbeam. Risul ca o elice îl sfîrteca; localul roșu se făcea. Singur singeram, singeram... Luna se oprise-ntr-un ram repetîndu-mi: Tristetea s-a sfîrșit. Dar eu, pluteam, pluteam...

valeria deleanu

Pastel

Totdeauna petreci drumul de primăvară. Ți-e drag să vezi cum se luminează: un copac, un glas, o dreptate.

Fotografie sub tei

Dă-mi repede pușca, metafora, strigam femeii tolănită sub tei, dă-mi-o, din orizont, din abdomenul unui crocodil coboară magul țînd în miini moarta natură, Ōra de iubire I

Castel

Numele meu inota ca un crap în eleșteu, cînd eu te lineam de mină lîngă vechiul castel, rostindu-ți versuri îndepărtate depărtată stea ce nu te vei naște;

solitudinea ta lovînd arar, rar malurile...

În lumina mată...

Zimbește-mi, oriunde ai fi I

In dormitorul vecinului, oglinda venetiană se debrăca, mimînd o dulce iubire...

Zimbește-mi, oriunde ai fi, și uită-mă pe mine încă un secol;

...contemplînd zburătorul, cîrdul de giște, de metafore din lumina mată a veiozei I

Niciodată nu adormi cînd cîntă privighetoarea...

Singele descîntă umbrele din toate. Un mac păzește inima unui fecior, își rămîne un vis într-un somn de petale... Totdeauna petreci drumul de primăvară, e greu să uiți cînd ți s-a deschis o cale. S-o păstrat a frescă dintr-o zi de Florar: oamenii au putere, destin, viața este incredentă, nemărginit, soarele e ochiul ei de rubin.

vladimir ștefan petrescu

...contemplînd ecoul în mărime naturală...

O pasăre incremenită-n aer, materia veghează.

De-acum pot să apară martorii, înceapă aspătul, toate faptele au fost piătite prin defrișarea acelor zone lipsite de cauza/itate,

dincolo de zid stă un bărbat, dincoace altul, lucrurile păstrează amprenta sărutului dat dragostei

de o fată jumătate mamă, jumătate pleoapă, curge vederea peste umbra lumii ce ar putea să fie un simplu gest, o vorbă de salut... din toate părțile vin păduri gata preschimbate în rădvane să pleacă prin cîmpie, să ne-așezăm în vitraliu.

Tace pămîntul, tunelul pînă la mine l-a umplut dinamita tăcerii,

deschid gura și-ncremenesc ca un cosmos ce stă de pază libertății de-a fi o simplă poezie.

să dormi cu picioarele virite în zăpadă...

A trecut apa și-o noapte cit o piine ne caută ochii să ni-i scoată, să ne răstoarne-n iarbă, să ne fure cizmele confecționate din pielea ultimului elefant

pentru a păși desculți printre fructe legate cu țîmlii trainice de caldarim... a trecut înspre pasăre piatra lovită de imaginea altei pietre,

năpustesc prin lume dureri ca niște nunți, fete apliceate deasupra unor mari domni precum podul peste prăpastia, se culțemură, tremură baistrada, brașem odiaș aerul manuscriselor în piept... trec zile de toamnă simînd din urmă cîrezi și turme e noapte eliberată de sentimente adastă pe malul strămoșului strugure, ce de mai poezii umbli pe brînci prin carnea fericii

cu gura plină de iarbă, au de vînzare saci cu greieri de-acasă și glasul părinților imprimat pe banda de magnetofon... mai trece iarăși apra prin poezia de dragoste a lumii, ca într-o mare nedumerire imi strig prietenii pe numele mic.

E ceată-n părul tău măicuță, o noșteră continuă de mine îți lasă buștele fierbinți, taci și-mi mai dai niște bani pînă la următoarea carte.

...e-o diferență între dorință și rană...

A patra dimensiune era tristă, fără mine evenimentele n-or fi avut loc, cum și refrenul acela superb tra-la-la-param-pam-pam, ecoul mai continuă să agonizeze între mine și obiectele unui ritual telefonic pe care le apropiam de obraz încercîndu-le cu virful umbrelor coaja ca un ciorap bine întins pe piciorul unui drum de țară,

un vers despre a dimineață petrecută într-o librărie de la periferia orașului plin de zgomote zgîrțite direct pe pielea imaginarelor femei căsătorite cu poezii mă făcea să mă plimb stîngerit printre obiectele ca niște mici stropi de sînge pe cămasa de gală a eroului pozitiv, ele erau aproape mari, inspăimîntătoare, desăvîșite,

le ofeream în loc de flori celei de-mi suportă foamea de somn doar de dragul somnului, dacă mă lăsați să vă spun totul, ultima dimensiune nici nu exista, ea doar mă săruta peste pleoapele locuite de vuiet,

Chiar acolo, lîngă tristețe, fără mine dragostea n-ar fi avut rost, dă-mi voie prietene să treacă timpul.

Nicolae Gadonschi: „Ceramică”

Un decovil străbătea pădurea

ar fi fost piinea de neagră, oricît de vlăguți s-ar fi resimțit simbetele, oamenii aceștia și-au păstrat convingerea că odată și odată ei și copiii lor vor aștepta și vor începe altfel ziua de lucru. A sunat o dată, după un timp sună iară. Intii la șase, apoi la șapte jumătate. In același fel de zeci de ani și parcă meru altfel. Doar fundalul e altul. Tabloul vechii așezări forestiere mai păstrează puțin din ce a fost. Patru cincinale trate la cea mai înaltă tensiune au operat schimbări esențiale. Reintrîndu-te de la an la an, ai senzația că nu mai recunoști locurile, că tot mai multă lume ți-e necunoscută. E agitație, centrul se aglomerează urban și traficul e considerabil nu numai la iesirea din schimb. Fabrica adună neoficial sub numele ei tot ce ține de prelucrarea lemnului. Oamenii și-au redescoperit dragostea lor mai veche pentru această

comoară a locului și-au devenit adevărați bijutieri. Lemnul intră acum în casa lor înobilată de mîini cu adevărat măiestre. Tapina, joagărul și secura le-au rămas dragi doar ca prieteni de-o viață și nimeni nu le ține încă de obiceiete de muzeu Aici, unde e „mobila”, dincolo unde se realizează PAL-ul, pe locul uriașei, dar confortabile hale de gatere, se lucrează la sortat și așezat cherestea. Sistematizată, echipată după cele mai moderne tehnologii, suprafața aceasta de industrializare, numită și acum „fabrică”, reprezintă și va reprezenta pentru multă vreme centrul de greutate al zonei. Și sint mulți tineri. Niște puștani cărora abia le-a mijit mustața. Tinerețea lor e și ea simbol pentru noul anotimp. Au crescut altfel și pentru altceva. Își cunosc bine drumul pe care merg. Pentru ei schimbările fac parte dintr-o poveste trăită acut, cu sufletul la gură. Ei nu

pot și nici nu au motive să aștepte. Timpul pentru ei trece altfel, împovărat de fapte. Și nu e loc de reproș că nu găsește vreme destulă pentru a scruta înapoi, pentru a se pătrunde de ce-a fost locul acesta de lume, Nehoiul, cu puțin, foarte puțin timp în urmă.

...Sună o dată și încă o dată, înainte de ora primului schimb. Un gînd ales înouărează tabloul dimineții. Și cit ține în jur, pe apele Biștelor, Buzăului, Nehoiului și Nehoiașului, fiecare casă primește semnalul ca pe o confirmare că totul e în ordine. Lemnul își urmează generos drumul lor înspre oameni. Și doar cei cu timp-plele abilitate mai păstrează în „arhivele lor sentimentale” pădurea și depozitul de bușteni cu ecoul unui hei-rup intrat în singe; chipurile îmbătrînite înainte de vreme din vechea hală de gatere, „desfăcerea” cu sutele de mii de vagoane încărcate cu efort și sudoare...

Cercuri noi s-au adăugat la arborele marelui timp, schimbîndu-i esența. Forestierii au devenit, după o nouă ordine a lucrurilor, boștia cea mai de preț a pădurii

Ștefan Iovan

In sărbătorescul florar

Urmare din pag. 1

și de vie, prodigioasă memorie în conștiința vremii, în organizarea și conducerea căreia un rol determinant l-a avut, după cum bine se știe, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Era atunci ridicarea la scară internațională și la constituirea și punerea în funcție a organizației de cultură contemporană, în fața contemporaneității a unia dintre cele mai puternice voci împotriva pericolului fascist și a războiului, fapt care a îngemănând strins lupta eroică a clasei muncitoare și a făcut de necesar, într-o legitimitate a însăși condiții umane, afirmarea deopotrivă a spiritului de dreptate socială și națională și a puterii de gândire-gădărire și a lumii din fața amenințării uragan fasciste. Istoria a confirmat și puterea de previziune și maturitatea și curajul și eroismul muncitorilor români și a înscris în epigra vremii

un chip de tânăr aro revoluționar al cărui destin avea să se cuprindă de toate zăbăriturile, de toate nădejzile și așteptările patriei, într-o luptă care l-a unit definitiv cu sufletul și conștiința marelui, făcând ca de atunci și până acum chipul și numele său să apară într-o unanimitate și caldă rostire și să ne semnifice pe deplin în durele cele mai întinse și mai înăfătoare construcții — țara în toată dinamica și ascensiunea sa de azi.

Sărbătorescul 1111 de Mai românesc are așadar un ecou și o semnificație aparte, și el consecră deopotrivă munca și libertatea, confunde o realitate de neconfundat și în același timp se îngemănăază pe firul tradiției și războiului de pace, cu lupta împotriva războiului, pentru apărarea independenței și suveranității tuturor țărilor și popoarelor. Ne amintim, e locul să ne amintim în acest sens de neobosite demersuri ale

presedintelui țării, de necontenita și ampla sa activitate pentru așezarea lumii de azi sub soarele înțelegerii și cooperării, pentru triumful ideal de pace și salvagardarea planetei, a tuturor națiunilor, de la distugerea nucleară. Se împlinesc în curând patruzeci de ani de la terminarea celui de al doilea război mondial, de la victoria asupra celui mai monstruos dușman al popoarelor, fascismului, și ridicarea de atunci, din acea zi de 1 Mai, a muncitorilor români dobindite o semnificație și mai înaltă. Purtător de falcie a muncii și a vieții, destinul celui ce îl inspiră creștin în victorie și îl mobiliza energiile vechoză azi la crizele națiunii și vedem în toate demersurile sale sensul și constanța unui depin și profund umanism. Celebrarea zilei muncii constituie în prezent o realitate torice aceasta și în toată amploarea unui destin expozițional.

«AGENDA LITERARĂ» 1985

„Agenda”, este indisecabil. „Agenda literară 1985” desfașoară teme ale istoriei literare, ale actualității, pătrunde în laboratorul de creație al feluritelor autori, prezintă aspecte și existențe inedite: totul se clesce pe neașteptate, semn că alegerea colaboratorilor nu s-a făcut la întâmplare. Ei sînt între aceia a căror creație, valabilă sub raport estetic, are și o dimensiune „populară” în sensul cel mai bun al acestui cuvînt. Colaboratorii au fost: „Agenda literară 1985” autori din toate generațiile, ilustrînd toate genurile literare și toate tendințele literaturii române de azi. Un documentar dedicat de Mihai Stelian lui Mihai Viteazul, niste interesante amintiri și impresii, care fac parte dintr-o scriere monumentală a lui Ion I. C. Brătianu, o prezentare a Muzeului Literaturii Române (făcută de Fănuș Băleșteanu), mai multe „întîmpinări auri” din călătoriile oranj”, de Fănuș Neagu, în stilul care l-a făcut celebru pe acest însemnat prozator. „Bucureștii lui Cocoș” (un alt documentar, de viață cotidiană bucareștenă de la începutul secolului XX), sub semnătura lui Mircea Constantinescu, niste „testamente literare”, comentate de Petru Vișnița — toate acestea fac parte din categoria literaturii de popularizare, esențială pentru public, și, cu toate acestea, documentată adeseori solid științific. Bineînțele că și literatura propriu-zisă nu lipsește: o secțiune a almanahului este, amfot, dedicată lui Nichita Stănescu, evocă prin emoționante tablete și poeme de către Iulian Neacșu, Ștefan Teaciu, Ion Drăganu, Al. Andrițoiu, M. Ungheanu, E. Simion, N. Cloban, Ion Mircea, Gh. Pitul etc. Almanahul mai cuprinde pagini inedite din Jurnalul lui Octavian Goga, prezentarea ale călătoriilor lui D. Bolintineanu (de E. Virgilescu), prezentarea de Titus Popovici și Vasile Rebreanu, (din volume aflate probabil într-o fază înaintată de redacție), un „documentar Lev Tolstol” și numeroase alte interesante contribuții semnate de Traian Măicu, Nicolae Frânculescu, Ion Băieșu, Traian Iancu, etc. Almanahul conține, de asemenea, o prezentare reconstituită, cu titlul „Controversa Panait Istrati” precum și un text, probabil inedit, al lui Alexandru Oprea dedicat lui Mateiu I. Caragiale. „Agenda literară 1985” — o lucrătură de vacanță dar și o analogie literară reprezentativă.

● Un interesant almanah, viu, bogat în idei și colaborări reprezentative, este acela editat recent de Uniunea Scriitorilor și intitulat „Agenda literară 1985”. Ca și în alte cărți, redactorul acestei tipărituri, spectaculoase sub aspectul înfățișării și consistente în conținut, este Mircea Micu: talentul acestuia de a înfăptui colecții literare, almanahuri și, lată,

Catagraf

● Un interesant almanah, viu, bogat în idei și colaborări reprezentative, este acela editat recent de Uniunea Scriitorilor și intitulat „Agenda literară 1985”. Ca și în alte cărți, redactorul acestei tipărituri, spectaculoase sub aspectul înfățișării și consistente în conținut, este Mircea Micu: talentul acestuia de a înfăptui colecții literare, almanahuri și, lată,

Acasă, în reportaj

Urmare din pag. a-8-a

pentru ea eu sînt tot copilul care nu are de unde să aie, de pildă, ceai cu doborul asta. „Du! cel mai bine am ieși cu final anul asta, își aduce ea aminte și se întoarce din bucătărie să-mi spună, au țesit bine și la C.A.P., că asta-lărnă nu l-a ajuns și-au cumpărat de la Băltă”. Stău și beau vin cu mine și își resping mînosul amator de gutui pe pervazul ferestrelor sînt siruri de gutui și asta-mi aduce aminte de copilărie, desigur, „îți dăm niste gutui cînd pleci”, zice bunicii ghicind că de la ele mi se trage melancolia.

Nu intenționez desigur să-mi notez nimic, dar toată lumea cu care stau de vorbă îmi pare că știe că eu sînt... în documentare, așa ține să-mi vorbească despre atîtia și să-mi arate atîtia. Un cumnat îmi arată, de pildă, coajocel pe care l-a făcut pe comandă pentru el și neavată, apoi căciula de astraban, mi le arată cu neașă cînd vine cu mine în copilărie îmi arată ce șapcă i-a cumpărat tacă-său de pastă. Apoi, la un pahar de vin, îmi spune pe îndelute cum mai e la Motru la mină unde face naveta de vreo doisprezece ani, cum mai merge treaba, cine mai lucrează acolo. „Auzi, dar nu-i greu,

„Mitul personal” al poetului

Recordată la experiențele lirice și teoretice moderniste, poetul lui Slavco Almajan, autor de limbă română din Iugoslavia, (Bărbant în stare lichidă, 1978; Casa deșertului, 1971; Vara câilor, 1974; Liman trei, 1978; Labirintul rotativ, 1983) izvoare dintr-o strălucitoare meditație asupra limbajului, din explorarea a ceea ce s-a numit noua situație de comunicare. Tema intruzivului său discurs este, în fond, semioza artistică: „Cum să traducem tăcerea pestelui / Cum să traducem încolțirea grului / Să întrebăm apa și să întrebăm pămîntul / El sînt traducătorii pestelui și al grului // Cum să traducem odihna imposibilă a pletelor / Cum să traducem interstatiul de pe linia vieții / Să întrebăm păsările / Să întrebăm pulsul auster” (Labirintul rotativ, 33).

Avem a face, însă, cu o semioză incertă, neliniștită. Ea se conștientizează drept, dar, în egală măsură, se conștientizează constituindu-se și se îndoaie de sine. Situația de comunicare nu este cîștigată de puțin eforturi (nici măcar indiferente), ci problematică, disforică, profund tensionată. Căutîndu-și cuvîntul, căutînd refuzul și despotismul, căutîndu-și eroul rătăcit, cele într-un labirint rotativ, într-o stranie și complicată imensitate: „El este tiparul valului și tiparul pustului / Proiectul așăbatic și scribul uitării și al memoriei / Răbdarea cosmică cu fonetica ei abordată schimbării de mîști / Și se poate comunica cu el și nu se poate comunica / Permite limbajului să-și jupoaie bebecul // Este tipografia și metamorfoza / Și ființa înspăimîntată și prelăterată / Ambia și necesitatea de a fi și a exista...” (Deplasarea labirintului, în Labirintul rotativ, 49).

Textul angajează, așadar, ca personaje latente, entitățile consacrate: subiectul, obiectul, cuvîntul. Raporturile lor multiple, încruciate, se subordonează ideii de transformare (exprimată ca așăbatic Labirintul rotativ, 34 sau printr-o impresionantă serie de sinonime contextuale: metamorfoză, mutație, schimbare, schimbare, transmutare etc.). Mediu și ins se transformă, se modifică prin contact (la punctele de contact, Labirintul rotativ, 39), fiind spre amuzarea (ibidem, 37) necesară sintezei psihico-fizice a limbajului. Treccrea de la materie la formă, de la lucru la rostire, de la preț la vers, de la ontologie la axiologie este surprinsă, adesea, cu memorabilă acuitate, lată, de pildă, halucinantă năstere a expresiei fonantice: „Eram aproape de prăpastie / Ne-am spus prea multe / Ne-am arătat sudoarea / N-am mai lîns mîna de cinepă // Am rîmas cu praful cântîrilor / În mine s-au înscuit toate / Amin-tirea / Călătoria / Pînă / Nu mai există linie / Să se poată comunica / Întru în baia vocolor. Ea așteaptă miracolul / Apa caldă pune în mișcare niște lucrări anatomice // Îmi propune să călătorim spre altădată / Îmi propune să scriu într-o altă limbă / Ūșă apoi e deschisă și țesă / Ūșă apoi...” sau printr-o sugerare / Mă reincadrează în actualitate

„Cuvintele au fost spuse / Nimeni nu le mai poate dilata / Ea întinde mîna în palmă poezia lirică / Mina e primul cuvînt / Primul cuvînt e neobosit și îmbălsămat” (Liman trei, 33).

Drama decurge din ceea ce transformarea se dovedește, în mod fatal, parțial și instabilă. Acomodarea nu e totuși un proces (concordanța deplină dintre sens și esența obiectului). Intre parametrii incluși în acest proces, nu există continuitate substanțială, nici similitudine, ci numai o contiguitate temporară, conjuncturală. Individ, mediu, poezie, limbaj sînt adoma unor elemente izolate (ne)paralele, unor texte care încearcă mereu să se armonizeze (Casa deșertului, 122). Individul este o odăie închisă, zovărită, o entitate narcoisidă, ascunzînd în sine abisurile imaginărilor, ale gândului, ale visului (Labirintul rotativ, 41, 47; Casa deșertului, 11). El recepționează și emite mesaje (răspunsuri și întrebări), aude interperțiile vocilor din jur, dar natura, alteritatea îi rămîn străine: „Mă duse un gînd spre rîspitoare treceri / Similii devine de-a coborî în fîntînie de nisip / Cînd cîntecul nu mai există fîntînie / Cîntecul spre pragurile de lî / Ecoul nu mai are în cutia sa // Trebura să fac ceva pentru a motiva ieșirea în natură / Lovii într-o piatră cu arătătorul făcut cirilic / Început zise o voce de nicăieri” (Labirintul rotativ, 37). De altfel, ambianța însăși e un limbaj, o ieșură de hipersemne (ibidem, 50) care trebuie interpretate, transformate, traduse. Pe de altă parte, limbajul ca atare (inclusiv cel artistic) înmîndă, traversează și ins și mediu, ca o stihie.

Se simte în aceste pasaje o oarecare influență a viziunii antropocentrice a lui J.L. Borges (lume — dicționar — labirint). Limbajul este prezent, mai întil, în friabilitatea devoratoare a nisipului (Casa deșertului, 25), apoi în marile depuneri de ceață ce-l maschează începutul (Labirintul rotativ, 16 etc.). Casa plină sătă între nisipuri pare a fi definiția metafizică cea mai corectă pentru omul destinat să scruteze necontenit dinamica limbajului.

Acesta este „mitul personal” al lui Slavco Almajan. Prin el se exprimă, indirect, productivitatea nelimitată (sub aspect estetic) a înscuitului subiectului cu mediu și cu singular instrument ceea stă la îndemînă: cuvîntul. Neliniștea, spaima, simțămîntul neîmplinirii sînt, și ele, fertile. Potrivirea perfectă ar stoa într-o clipă înaintarea, existența, creația. Or, transformarea continuă e o necesitate: pulsul auster al vieții este cel care o dirijează și o determină (Labirintul rotativ, 33).

Există în toată această dezbateră o incontestabilă emoție a ideilor, o evidentă forță imaginativă — augmentată de ritmul alert, precipitat, de energia și acuratețea frazărilor. Dar și o anumită răcoare care începe, parcă, să se înălbășcă, tot mai îndrăzneț, din propriile-i resurse.

Eugen Dorcescu

CONFABULE

Aș fi vrut să te chem cînd
de-aspura noastră s-ar fi luminat
un salem
— împlinea o vîrstă și ne lăvitasse
sub et —
ne-am fi simțit atînci bine împreună
ne-am fi privit și ne-am fi aprins
fiecare în ochii celuilalt

Iulian Neacșu

REMEMORĂRI

Candoare și mesteceni

1.

În fața mea prin aerul de iarnă tălat de aburul răsuflărilor înaintează cu ghiozdanul la spînare doi școlari. Poartă matinală de învidiat. Unul poate avea în jur de zece ani și-l ține ocrotitor de braț pe prietenul său mai mic cu un cap.

Sînt obligat să calc în urma lor urmînd poezia de zăpădă proaspăt călătă și fără să văd, năvălindu-se în jurul meu, un băiețel, un băiețel făcut pe un ton mai mult decît serios de către cel mai înalt:

— Eu de cînd am văzut-o pe Viorica nu m-am putut lăsa de ea...

2.

De un an de zile mă așează un individ tomatoc cu obrazul mascat de ochelari negri. Intră în birou cu un aer de neînțîșită bizare și-mi lasă săptămînal o porție de poezii... meditative. S-au adunat cam trei sute de bucăți, bătute la mașină, la două rînduri și cu titlu de altă culoare. Nu pot alege nimic din această producție nesfîșită și îmi, precipitat și mînat, năvălindu-se în jurul meu, un băiețel, un băiețel făcut pe un ton mai mult decît serios de către cel mai înalt:

— Eu de cînd am văzut-o pe Viorica nu m-am putut lăsa de ea...

3.

Seara aceea de acum douăzeci de ani cînd, întors în satul copilăriei, m-am dus la fîntîna areziană în piață să umplu bicuarele.

Era toamnă, țurțuie, gutuile străluciau ca niște bile de aur, fîntîna rădîni ca niște altare străvechi și geamurile caselor păreau ochi de copci.

În dreptul fîntîni susurind monoton am înțilit-o pe ea, prima mea dragoste și recunoscîndu-mă am apropiat vrînd să-i vorbesc. M-a văzut și-a lăsat lute ulcioarele pe ghizdul de piatră și-a ascuns mîinile sub sortul țărănesc și a rămas mută și încercînd să privească privindu-mă ca pe un străin. Era la fel de frumoasă și părul îl avea împlinit în aceeași coadă lungă și mătăsoasă. Sîntea neliniștită și ușor speriată și numai mîinile ei se zbăteau neliniștite sub sortul țărănesc ca două rîndușuri speriate. Sînt amuzat țurțuie a trecut pe deasupra un stol rîsînd de cocori, singurătate și-ni nîmănu și cîntecul lor depărtat m-a despicat ca un brîc nemilos.

4.

Mestecămul subțire și melancolic rășărit grătos între bucluri pe trunchiul cîrnia clevea a lăsat o buză de carton caligrafiat școlăresc: „Arbore ocrotit!”

5.

Moara aceea de apă, dantelăria fină a roțiilor dințate din lemn, mirosul cald și unic al fânii proaspete, efortul prelung al roții bătrîne, n-am să le uit niciodată. Și mai ales morăria sînd neliniștită în praful morii, cercelînd singularități, ascuțind lacomă depărtările, alba, frumoasă și nemisată ca o statuie de piatră.

Mircea Micu

Nicolae Gadonschi: „Ceramică”

CUMPĂNA

Așchii

I. Prozatorul. În timpul în care nu scriu sînt unul dintre personaje, cînd scriu sînt abstrul lor.

II. Cel mai mare rău pe care-l poți face unor contrați (prozatori) este să li publici repede ce li-ai povestit.

III. Proza din recenzia lui Radu G. Teopu la ultima carte de poezie semnată de M. Micu (recenzia a apărut în Flacăra din 15 aprilie): „Martin Micu a spart unitatea primelor poezii prășînd printre ele producții de ultimă oră, evident cu intenția de a imprimă omogenitate cărții și de a sterge cu buretele diferențele de manieră care l-au purtat pe autor dîntre-o extremă într-alta. Nu ne putem face așadar o imagine despre evoluția acestei lirici prășînd doar antologia de față, căci poetul a procedat oarecum în sensul aceluia care-și ucidă treutul, mai mult din vanități metodologice decît din complexitate”. Merită a fi remarcată aici luciditatea criticii lui Radu G. Teopu.

In memoriam

D. I. Suchianu

N-e-a părăsit în acest aprilie capricios decanul criticii de film, intelențelului educației estetice a spectatoriului și celui mai popular dintre artiști, profesorul, teoreticianul, scriitorul, omul plin de farmec cu ideii iconoclaste, cu verbul scăpător ce respira o răbdătoare și neostenită bunăvoință și înțelegere pentru munca celor ce și-au făcut din cinema creația (după puteri) statornică sau nu într-o artă plină de riscuri.

A fost intelențelul cronicii de film, director de revistă de film, unul din membrii fondatori ai Asociației Cineaștilor, a imaginat teoria „unătăților de frumusețe”, a fost promotorul a numeroase alte idei de natură să ofere practici și înțelegere cinematografului suportul fizic al perenității.

Ne întineam uneori în săli aproape goale de cinematograful, cu spectatori alungați de titlurile neinspirate, el căutînd neobosit cărțile unitărilor de frumusețe în realizări de serviciu, cu admirîndu-i linierele care la peste opt decenii de viață îl ducea nu numai la ski sau la tenis, ci în întîmpinarea bunelor intenții ale regiilor, interpretelor, scenaristilor, decoratorilor, descoperindu-le latente valențe creatoare, valorile ascunse de stîngăci iremediabile.

Personalitate strălucită a culturii românești D. I. Suchianu lasă o bogată moștenire urmașilor. Volumele de teorie și critică cinematografică, unele cu idei prioritare de talie europeană, monografiile unor mari regiilor și interpretelor, stîlucite încheiate vedetelor de film, ecranizărilor, transpunerii lui Shakespeare pe

ecran, funcțiilor cuvîntului în film vor rămîne opere de referință pentru generații. Continua ardere intelectuală revărsată cu generozitate în discursuri sculptoare, în dialoguri de înaltă vîrte, cu asociații neobisnuite și concluzii absolulte nebanale, operau ca un permanent foc de emulație spiritală, de elevată educație întru descifrarea tainelor frumuseții pelucile.

Cu generozitate caracteristică autenticilor oameni de cultură, D. I. Suchianu și-a dedicat o mare parte a activității sale tineretului, studenților, celor ce încearcă să surprindă din defilarea imaginilor pe ecran complexe contribuții ale creatorilor de film. El a înscuit zelul generații de cinești dragostea adevărată pentru poezia imaginilor, pentru demnitatea culturii unei arte, uneori privită și astăzi cu condescendență.

Păteșimul pleoacărilor sale pentru descoperirea sensurilor valorilor circumscrise operelor de artă, erudită și așăbatică, dăruită de o arzătoare pasivă pentru comunicare i-a stabilit un loc incontestabil în formarea și educația a zeci de generații de cinești și cinefili.

Cred că nu este cel mai potrivit lucru spunînd că ne-a părăsit decanul breștelor celor ce încearcă să construiască un vechiul dialog între creator și spectator. Ne-a părăsit unul dintre cei mai tineri dintre noi, un om cu stărlie sufletești ale juventului înscris miraculos pînă la ultima cronică, pînă la ultima suflare în acțiune, în inimă, în cuvînt.

Călin Stănculescu

PROBABIL/POSSIBIL

Două „dicționare de idei S.F.”

d in abundență literatură de popularizare științifică apărută la noi în ultima vreme aleg spre recenzare două cărți de convorbiri datorate lui Ion Văduva-Poenaru. La postarea „Cosmosului și Omul în fața științei” Editura Politică, 1983 și respectiv 1985). Alegerea este motivată de marea varietate de idei cuprinsă în cele două culegeri de interviuri, dar și de „rudenia” pe care multe dintre textele o mărturisesc față de domeniul literaturii de anticipație. De altfel, această literatură este amintită în repetate rînduri.

Amintim că în ultimii ani, în bună măsură, a reușit să ofere cititorilor săi o prezentare a gândirii științifice românești contemporane, tînd spre completitudine din punctul de vedere al participării și mai ales al problematicii. Ion Văduva-Poenaru a coordonat brigada științifică „Magazin” și apoi pe acea din cadrul ziarului „Munca”. Prelucrate și adecvate scopului amintit mai sus intervențiile diferitelor oameni de știință și specialiști s-au materializat în cele două volume. Esența intervențiilor o constituie intenția terapeutică familiarizării a marului public (în special a tinerilor) cu marile probleme legate de știință ale contemporaneității, dar și cu înfăptuirea românești recente.

Impartăria intervențiilor pe capitole confirmă caracterul sistematic al muncii autorului. Astfel, în primul volum sînt abordate probleme ale situației Pămîntului în Cosmos („Geneza și viitorul Universului”, „Pămîntul și sistemul solar”, „Colonizarea Cosmosului”), ale relației dintre materie și viață („Drumul materiei spre viață”, „In căușele biofizice”, „Olanșia și evoluția”), precum și unele aspecte importante ale condiției umane privită din punctul de vedere al cercetării medicale contemporane („O minte sănătoasă într-un corp sănătos”). Cel de al doilea volum reia unele probleme ale Universului („Universul — înfînt și încheiere în timp și spațiu”) precum și cele legate de evoluția vieții pe Terra („Viața — forma biologică de mișcare a materiei”). Tot în „Omul în fața științei” sînt redate și privite din unghiuri noi

probleme legate de unele particularități ale relațiilor actuale dintre om și mediu sau ambianț, fiind incluse și discuții referitoare la psihicul uman și problemele adaptării sale la solicitările mediului („Călătoria prin sufletul uman”, „Bătăriea — un fenomen natural”, „Omul și mediul său ambiant”). Capitole de încheiere cuprind discuții în mod special incitante în legătură cu unele preocupări de viitorologie aplicate la diferite domenii ale gândirii și cercetării științifice. El este intitulat „Știința în anul 2000” și cuprinde convorbiri cu dr. Vladimir Esanu, acad. Eugen Macovechi, dr. Constantin Răduțiu, dr. Constantin Maximilian, dr. Virgil Anghelul și dr. Ioan Mogos, prof. univ. dr. Eugen Nicolae-Mizil, dr. Viorel Florescu, acad. Victor Carafoli, conf. univ. dr. Eugen Zăgărescu, dr. Cornelia Cristescu, prof. univ. dr. Ionel Purica și cu cercetătorul științific Alexandru Forje. Pentru cititorul și autorul de literatură SF acest capitol (dar și altele) conține suficiente sugestii pentru câteva volume de povestiri... Un singur exemplu, relativ dificil de priceput pentru un specialist, dar capabil să producă o ebuliție mentală favorabilă. Respectiva convorbire este intitulată „Conservarea, simularea și reproducerea viitorului”, interlocutor al lui Ion Văduva-Poenaru fiind cercetătorul științific Alexandru Forje. La întrebarea: „Cum apare viitorul în noua accepțiune?” urmează răspunsul: „El nu mai apare pe coordonata timp doar ca un sens de desfășurare pozitivă, în contrast cu sensul de desfășurare negativă a trecutului. O imagine mai completă ar fi de simetrie și oglindire defăpturii prezentului prin prisma trecutului este înscrisă într-un fel incitant, la speculație intelectuală.

Voicu Bugariu

CIVILITĂȚI LA POST-RESTANT

Magdalena

area pînă la s-a născut la Rm. Vilcea. Cea mai mare parte a vieții și-a petrecut-o în Franța, la Nisa.

În ziua din ultimii ei ani, vacanțele i-au fost romăntele. Soția lui Campiglia Prietenul său, la Glacometti, Zofkin și Fernand Leger a avut mulți prieteni la noi. Oameni de artă în primul rînd, pictori, sculptori, muzicieni, scriitori, actori, dar și oameni de toată viață, toți întîlnindu-se, după puteri, dialogul artistic cu o lume de care ea, în fapt, nu s-a despărțit niciodată.

„Pictura ei este în întregime națională. Ea este, prin aceasta chiar, excepțională”. Aceste cuvinte ale publicistului și criticului de artă Frederic Pollesches, din „Tribune de Națiune”, 30 aprilie 1936, reproduce după un deceniu de Petru Comarnescu în studiul său dedicat Magdalenei Rădulescu (Ed. Forum, București, 1946), reprezintă mai mult decît caligrafia amabilă a unei cronici de circumstanță, reprezintă documentul unei existențe surprinsă în chiar esența ei. Esența existenței unei artiste care, curîndu-și aceluși Petru Comarnescu, a explorat folclorul și atmosfera specifică lumii de la noi în întreaga ei artă, nu numai acolo unde temele și procedeele sînt de-a dreptul românești”. O artistă integrată glorioasei serii de artiști care, pornind de la folclorul de atmosferă, au dat naștere la mîinile și basmele, de la legende și culturile acestui pămînt, și-au asumat povara creării în plastică a unei mitologii a românilor, reîntreprind simboluri, motive ori producînd altele noi. Și oferindu-le lumii, ca să se întorcă la noi încărcate cu un spirit de înnoire.

Una din ultimele mari expoziții bucareștene ale Magdalenei Rădulescu, deschisă la București, în sala Institutului român pentru relații culturale cu strălătătatea, a fost o revelație.

Ne-am întilnit aici cu o întreagă suită de pinie și de desene deficiente pentru harul artelei. Ne-au arătat, ca totdeauna, horele, excepția lor de făcînd și gîndurile și gîndurile vînturi, reținute cu greu între baghetele unor rame terestre ca și privirile noastre. Ne-am oprit clipă lungi în fața unui tablou intitulat Omenire (noi-l am și Omenie), urlas copac cu frunze fierbinți de pupilo, frunze-ochi întinși lumen din arcedele unei mîtenare înțelepciunii a pămîntului. Ne-au sedus din nou,

ca totdeauna, ca și celebri ei căi, fluturi țrezi, grece de carne și de culoare, sînd pe cerul unui vînc ce-i refuză, dar sînd, sînd mereu, smulgeau-se gravitației pînă ce, undeva, sus, devin imponderabile, scame de fulgi a neantului. După cum se vede, în această lucrare, la întrebarea: „Cum apare viitorul în noua accepțiune?” urmează răspunsul: „El nu mai apare pe coordonata timp doar ca un sens de desfășurare pozitivă, în contrast cu sensul de desfășurare negativă a trecutului. O imagine mai completă ar fi de simetrie și oglindire defăpturii prezentului prin prisma trecutului este înscrisă într-un fel incitant, la speculație intelectuală.

IV. Spațiile deschise au un ritm larg și lent, inșăzabil. Spațiile închise au un ritm mărunț și rapid, aici timpul este presărat și trebuie să se consume mai repede. Muzica timpurilor moderne este a spațiilor închise: eînd această muzică bucură și gîndurile și gîndurile și gîndurile.

V. Apartinîm în egală măsură acelor materii cu care ne hrănim.

VI. La cursa de o sută de metri, primii trei alergători, aproape simultani, eu doi-trei metri înainte de linia de sosire, își apleacă înainte capetele, străduindu-se să-și lungească gîndurile și gîndurile și gîndurile.

VII. Literarul și extraliterarul nu sînt două corpuri diferite ci un singur corp scufundat în două medii diferite în același timp.

VIII. Critica rămîne în urmă cînd crede că dispune de toate normele pentru a cîntări un text, ori fiecare nouă creație utilizează normele cunoscute și mai creează încă una pe care nici ea nici critica ei nu o cunosteau mai înainte.

George Alboiu

Ilie Purcaru

CULTURA ROMĂNEASCĂ ÎN LUME

LA SEDIU Societății naționale Dante Alighieri, la Palatul Florența din Roma, a fost organizat un coloquiul pe tema „convergențe istorice și culturale româno-italiene”.

Ceausescu a purtat în limba italiană și în alte limbi de circulație internațională, lucrările științifice ale tovarășului academician doctor inginer Elena Ceausescu.

LA BIBLIOTECA română din Roma a fost organizată o manifestare culturală cu prilejul marșării a trei decenți de la moartea lui George Enescu.

Despre personalitatea muzicală română, locul său în cultura română și universală, legăturile sale cu Italia a vorbit Vasile Tomescu, redactor-șef al revistei „Muzica”, secretar al Uniunii compozitorilor și muzicologilor.

Lirică din R. S. Cehoslovacă

VLADIMIR HLOLAN

Orice noapte și mai ales

inaintea răsăritului

Căi oameni nu pot dormi! Căi se grăbește de la sine... Căi se trezesc în jurul înfringerii!

Toamnă I

Vinătorii ce ar năvăli acum asupra îndrăgoștilor ar orbi de prea marea apropiere.

Claritate intimă. Uitare crenelată. Cubul pin de amintirea sferei.

Adinec în noapte

„Cum să nu fi!” te întrebi și pină la urmă... Acestea sînt asunse de copac ori de piatră,

Ea, căci și soarele se divide

uneori și arată într-acolo

unde el nu este

Amintire

Soarele a dispărut căzînd peste gunoaie, o lampă de birou care, înainte de stingere, încă luminează

Amintire

Cînd după atîtea ore în lung și în lat căutam zădărnîc un sprîjn, amiesc din pădurea și în amiază ne-am oprit în cîmpia steapă.

Amintire

Soarele a dispărut căzînd peste gunoaie, o lampă de birou care, înainte de stingere, încă luminează

Amintire

Soarele a dispărut căzînd peste gunoaie, o lampă de birou care, înainte de stingere, încă luminează

Amintire

Soarele a dispărut căzînd peste gunoaie, o lampă de birou care, înainte de stingere, încă luminează

Amintire

Soarele a dispărut căzînd peste gunoaie, o lampă de birou care, înainte de stingere, încă luminează

Amintire

Soarele a dispărut căzînd peste gunoaie, o lampă de birou care, înainte de stingere, încă luminează

Amintire

Soarele a dispărut căzînd peste gunoaie, o lampă de birou care, înainte de stingere, încă luminează

Amintire

Soarele a dispărut căzînd peste gunoaie, o lampă de birou care, înainte de stingere, încă luminează

Amintire

Soarele a dispărut căzînd peste gunoaie, o lampă de birou care, înainte de stingere, încă luminează

Amintire

Soarele a dispărut căzînd peste gunoaie, o lampă de birou care, înainte de stingere, încă luminează

Amintire

Soarele a dispărut căzînd peste gunoaie, o lampă de birou care, înainte de stingere, încă luminează

Amintire

Soarele a dispărut căzînd peste gunoaie, o lampă de birou care, înainte de stingere, încă luminează

Amintire

Soarele a dispărut căzînd peste gunoaie, o lampă de birou care, înainte de stingere, încă luminează

REVISTA STRĂINĂ

TRICENTENARUL LUI JOHANN SEBASTIAN

În preajma prilejului un fluviu de articole și comentarii în presa de limbă germană. Tricentul aniversat principalele momente ale carierei unice a marelui compozitor, textul lui Jürgen Schläpfer definește o serie de trăsături psihologice care au constituit terenul afirmării unei creații excepționale.

ATENȚIA MARE acordată în ultimele decenii

culturilor africane este evidentă și în ultima carte a profesorului Louis-Vincent Thomas consacrat „delor” despre moarte pe continentul negru.

MARC ANGENOT publică o lucrare, Verbul

pamfletar. Contribuie la tipologia discursului moral în colecția „Lecturi” a editurii Payot.

MARELE POET GERMAN Karl Kraus

este prezentat într-un articol al lui Michael Zeller din Köln-Stadt Anzeiger cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani.

RAPORTUL CULTURALE cu lumea arabă

este prezentat într-un articol al lui Michael Zeller din Köln-Stadt Anzeiger cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani.

SUB TITUL, Consiliul poetic în mare sau

controversa literară este prezentat într-un articol al lui Michael Zeller din Köln-Stadt Anzeiger cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani.

CEL DE-AL DOILEA ROMAN AL VIRGINIEI

WOOLF, tradus în limba franceză de titlul: „Nuit et Jour”, este prezentat într-un articol al lui Michael Zeller din Köln-Stadt Anzeiger cu prilejul împlinirii vârstei de 70 de ani.

BARBARA CARTLAND este celebră în

trăgându-și numele prin cele trei sute de romane ale sale, traduse în peste 20 de limbi. Se poate spune, în-adevăr, că romanțele engleze este „cea mai citită scriitoare din lumea de azi”.

FREDÉRIQUE HERRARD este cunoscută

în-deosebi prin cărțile sale mai vechi. „Un sot este un sot”, „Domnișoarele din Avignon”, „Viata va începe la primăvară”, și „Camera lui Goethe”.

Genji strălucitorul

În urmă cu 900 de ani apărea în Japonia Genji monogatari (Povestea lui Genji), capodoperă supremă a literaturii nipone.

Romanul este alcătuit din 54 de capitole, dintre care primele 44 descriu viața plină de evenimente a prințului Genji Strălucitorul, de la naștere și pînă la moarte.

Actiunea este amplă, stufosă, arborescentă, se întinde pe 2000 de pagini și derulează faptele a trei generații, dar arhitectura cărții nu suferă din această pricină, dimpotrivă, întregul

Importanța cărții și de departe a fi legată de trama ei narativă. Cel care nu încercat să deslușească semnificația specială, căutînd chei ale lui Genji, personajul central devenind prinț Kōrō, falsul fiu al lui Genji.

Romanul este valoros pentru că face o descriere vie, o excepțională zugrăvire psihologică a lumii de la curtea imperială.

Personajele sînt multe, chiar sute, dar au roluri episodice. Ele ne dau posibilitatea să pătrundem în diferite medii, pentru că în paginile romanului se perindă alți membri ai familiei imperiale.

În carte, mediul înconjurător este notat cu o simțămînt deosebit de armonios și poetic. Cromatică și „mişcarea” desenului unei flori, luminiile ce se strecoară printre crenelile pinilor

În fața-ne vinul! Și un pic de amară știință! Rămășea de la cea mai bătrîni! Care-au murit atît de dîbaci!

Moarte, hal, cinează cu mine! E iuriz pentru testament! Chiar dacă pentru o vreme nu vom fi unde sîntem

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

exprima literar. Cu toate acestea, fraza ei stufosă e alcătuită după o sintaxă greu de urmărit. Sensul frazei nu se dezvăluie prea lesne intrucit lipsesc subiectele, sau ele trec imperceptibil de la o propoziție la alta.

Romanul este alcătuit din 54 de capitole, dintre care primele 44 descriu viața plină de evenimente a prințului Genji Strălucitorul, de la naștere și pînă la moarte.

Actiunea este amplă, stufosă, arborescentă, se întinde pe 2000 de pagini și derulează faptele a trei generații, dar arhitectura cărții nu suferă din această pricină, dimpotrivă, întregul

Importanța cărții și de departe a fi legată de trama ei narativă. Cel care nu încercat să deslușească semnificația specială, căutînd chei ale lui Genji, personajul central devenind prinț Kōrō, falsul fiu al lui Genji.

Romanul este valoros pentru că face o descriere vie, o excepțională zugrăvire psihologică a lumii de la curtea imperială.

Personajele sînt multe, chiar sute, dar au roluri episodice. Ele ne dau posibilitatea să pătrundem în diferite medii, pentru că în paginile romanului se perindă alți membri ai familiei imperiale.

În carte, mediul înconjurător este notat cu o simțămînt deosebit de armonios și poetic. Cromatică și „mişcarea” desenului unei flori, luminiile ce se strecoară printre crenelile pinilor

În fața-ne vinul! Și un pic de amară știință! Rămășea de la cea mai bătrîni! Care-au murit atît de dîbaci!

Moarte, hal, cinează cu mine! E iuriz pentru testament! Chiar dacă pentru o vreme nu vom fi unde sîntem

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.

Moarte, nu dispera, păienjenii, uite, se plimbă Prin propriile lațuri! De parcă ar fi căzut chiar în ele, Fă la un fel, pune-te pe treabă.